

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre
Félévre
Negyedévre
Egy hónapra

10 — kr.
5 — " —
2 — 50 —
1 — " —

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

hosszas péntek sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű és többször megismételt hirdetések a kiadónak külön megbeszélés után. Helyi hirdetések a kiadónak külön megbeszélés után.

A harmadik egyetem.

Debreczen, febr. 23.

II. Meltóztattak gondolkozni a Wlassics miniszter tegnap idéztem kijelentésén? Ha igen, úgy bizonyára nem kell sok szót vesztegetnem, hogy megértessem, miszerint el lehetünk készülve rá, hogy a pozsonyi katolikus egyetem egyszer csak előterem a katolikus autonómia jóvoltából; miért is ne teremne: hiszen van, illetve lesz rá pénzük elég, vagy ha nem lesz, a püspökök áldozatkészsége bizonyára segíteni fog a bajon hamarosan.

Ekkor aztán azon fogjuk magunkat észrevenni, hogy míg a kormány arról beszél, hogy a mai két egyetem teljes kiépítéséig harmadikra gondolni sem lehet: lesz h a r m a d i k egyetemünk de n e m l e s z e l s ő, mert elvitték a vagyonát.

Mi következik ebből? Az talán, hogy a protestánsok siessenek, mint már annyiszor, segítségére az államnak, — mint azt pl. Dóczy Imre a prot. tanár-egyesület közgyűlésén fejtegette, — a budapesti egyetemen és az Eötvös kollégiumban ösztöndíjak alapításával? Oh, korántsem.

Épen azért festettük a katolikus egyetem dolgát ily részletesen, mert fel kellett tüntetnünk az ultramontánosság

célzatát, amelynek csak egy orvossága van, betű ellen betű, tudomány ellen tudomány, egyetem ellenében egyetem.

A debreczeni protestáns egyetem az, a melyet a pozsonyi katolikus egyetem eszméje ellen sorompóba kell állítani s meg is valósítani, ha lehet előbb, de akkor mindenesetre, ha emez megvalósulhat. Más körülmények között talán lehetne beszélni a Dóczy Imre eszméjéről: de most óva intek mindenkit, hogy valamiképpen meg ne bontsa a debreczeni egyetem alapját, mert annak végzetes következményei lehetnek.

E helyett tüzzel-vassal keresztül kell hajtani az egyetem megvalósítását, még pedig az orvosi szak felállításával együtt.

Miként, honnan fog ez kikerülni, az elszegényedett magyar protestánsizmus lehanyagolt áldozatkészsége mellett?

Hogyan? Általános társadalmi akcióval, amely megmozdítja nemcsak a reformátusokat, hanem az ág. hitv. ev. egyház tagjait is. Az utóbbiak már tetek egy nagy lépést a pozsonyi kath. egyetem ellensúlyozására, a pozsonyi egyetemes theologiai akadémia felállításával, amely mint őrálló fogja ott a reformátusok igazait védeni épenugy, mint az önmagukéit.

E mellett tehát a debreczeni református theologiai akadémia nem okoz-

hat zavart annak a kérdésnek eldöntésénél, vajjon bevonassék-e az ág. hitv. ev. egyház, mint ilyen, a debreczeni protestáns egyetem létesítését célzó akcióba. Sőt tovább megyek.

Az egyetemes ág. hitv. ev. egyház ma is fenntartójának tekinti magát a debreczeni főiskolának, mert van egy ilyen eredetű tanszék-alapítványa, melynek jövedelmét csakis az ő felekezetük-höz tartozó tanár élvezheti s viszont a debreczeni főiskola többi fenntartói t. i. a tiszántuli ev. ref. egyházkerület és a debreczeni ev. ref. egyház sohasem tettek volna egy második, avagy talán egy harmadik ág. hitv. ev. vallásu tanár ellen sem kifogást választatása alkalmával felekezeti különbség okából.

Hogy azonban ez sikerülhessen, okvetlenül szükséges volna, hogy a begyülemdő alapítványok az egyetem általános s ne egyes külön megjelölt céljaria legyenek fordíthatók, mert az lehetetlenség volna, hogy egy bizonyos tanszékét mindig ev. ref. a másikat mindig ág. hitv. ev. vallásu tanár töltsön be.

Ha ezt kiviszik, akkor nem hiszem, hogy ne akadna Debreczenen kívül más város is, a mely alapítvánnyal járulna az egyetem létesítéséhez.

De erről legközelebb.

Kohányi Gyula.

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

A boszu.

— A „Debreczen” eredeti tárczája. —

Irta: **Forgács Antal.**

Tatar-Csány érdemes prókátora szörnyen boszankodott. Volt rá oka.

Valami nehezen szert tett egy állítólag nagy gyakorlatú bíró ügyvédjelöltre s ime kitűdődik, hogy nős az ebatta; sőt gyermeke is van. No, ki látott már ilyet? Vajjon hova tette az a fiatal ember az esztét, midőn ügyvédi oklevél helyett asszony után nézett? Maradt volna agglégénynek, mint ő. Vagy ha már belebujt az ördög, hát vart volna sorjára.

Tatar-Csány érdemes prókátora ugyanis gyűlölte a szép nemnek. Szerinte az asszony csak arra jó, hogy az embert megtanítsa uszni — az adósságban és semmi egyébbe. A szerelmet soha sem ismerte. — Megszálta ugyan fiatalabb korában valami sajátos érzés, de ezt megölték lelkében a paragrafusok és helyet adtak egy másik egy hatalmas érzelmenek, a minék a neve: bizalmatlanság és amely hatámban tartotta a jeles prókátort haláláig.

De tud, Isten hogy, hogy nem, midőn új segéde bemutatkozott nála, úgy érezte, hogy a bizalmatlanság helyett meleg rokonszeny gerjedt szívében. Soha életében nem

látott tisztább esillogásu szemeket, mint annál a fiatal embernél. Nyitott könyvet velt maga előtt, melyből a jövőt kiolvashajja. — Majd a fiatal ember gyönyörű kis fekete bajuszán s karsu természetén akadt meg a szeme és már-már azt is megbocsátható véteknek tartotta, hogy hamarabb szerzett asszonyt, mint ügyvédi oklevelet. Mert mikor már az ő szeme is megakadt egy fiatal embernél, mennél jobban rajta felejté tekintetét egy gyenge nő s mily harcot kellene kifejtjen az erős férfinak a női vonzalom ellen. — Szóval a szerelmet kezdte méltányolni.

De hát ingatag volt Tatar-Csány község prókátora. Kis idő múlva ismét felébredt szívében a bizalmatlanság érzete; de koránt sem oly mértékben, mint azelőtt. S végre, midőn Kiss, az új segéd rendületlen szorgalmát és igyekezetét tapasztalta, a bizalom diadalmat ült.

A tatarcsányi prókátort írodája nagy forgalomnak örvendett, egyik ember a másikat adta a kiíncset, Vidékről is özönlöttek az ügyes-bajos emberek s az új segéd ellen nem volt panasz soha. Különösen egy helybéli nagy kereskedő látta el temérdek dologgal az írodát: a gazdag Zirczi, kit a prókátort ur az új segédnek különös figyelmébe ajánlott.

Kiss számtalanszor megfordult a nagy kereskedésben. Megismerkedett a szüntelen sűrű forgó Zirczivel, ki pupos hátú, rut kis emberke volt, örökösen lisztes kabátban s

örökösen kormos orral, mely a saséhoz hasonló módon lefelé görbült.

Barátságos fogadtatásra lett mindenütt. De különös figyelemmel tüntette ki Zirczine, ki az írodától jóval távolabb eső raktárhelyiségi pénztárban szokta parancsszavát hallatni a személyzetnek. Tulajdonképpen Zircziné viselte a kalapot. Feltek is tőle, mint a tüztől.

A 35—40 éves pozsgás képű egészséges asszonynak lángoltak nagy fekete szemei, midőn a fiatal emberrel olykor üzleti ügyekben beszélgetett. Nagy foku izgatottság, szorakozottság vett rajta erőt. Édeskes szavakkal csevegett s kitűnő szivarokkal kínálta a fiatal ügyvéd jelöltet.

Kiss nem vette észre azokat a lángoló tekinteteket, melyeket az asszony reá vetett. Hiszen az ő szívének világa tiszta volt, mi t a harmat, Feleségének mosolygó arcza és kicsi fia szöke fejcskéje megvontak azt a határvonalat, melyen át nem léteztek csábító képek.

Tikkasztó nyári délután volt, nehéz fekete felhők takartak az eget, midőn Kiss egy alkalommal valami sürgős ügyben Zirczine pénztárhelyiségébe lépett. Felhomály borult a nagy csendes raktárhelyiségre. Mindenki távol volt.

Zircziné mélyen elpirult, midőn a fiatal jogászt maga előtt látta, ki iránt első pillanattól kezdve örült szenvedély vonzotta a bűnös szerelemre. Ugy reszkettett e pillanatban, mint még soha életében.

B E L F Ö L D .

Államsegély a hazai örmény kath. egyháznak. Az erdélyrészi örménység körében mozgalom indult meg, hogy az örmény kath. egyház is állandó állami dotációban részesüljön. Közel 30 éve, hogy Szamosújvár szabad kir. város Eötvös József báró akkori kultuszminiszterhez az örmény püspökség visszaállítására érdekében Gajzágó Salamon és Simay Gergely orsz. képviselők közvetítésével kérvényt nyújtott be és egyidejűleg az állandó evi államsegélyt is kérelmezte. Mint hogy a kérvény elintézését nem nyert, a kérdés felújítják.

Uj előadó a kultuszminiszteriumban. Az izraeliták már régóta panaszkodnak, hogy a vallás és közoktatási miniszteriumban a felekezet ügyét nem felekezetbeli ember intézi el, holott a többi felekezeti felekezeteknél már az alkotmány visszaállítására óta ez a gyakorlat. E viszasságon — mint hírlak — Wlassics Gyula miniszter segíteni akar és az izr. vallási ügyek előadására a miniszterium kebelébe egy fiatal rabbit, ki egyszersmind jogot is végzett, fog kinevezni.

A derecskei birtokrendezés.

Debreczen, febr. 23.

Közgazdasági tekintetben rendkívül nagy jelentőségű, üdvös mozgalom indult meg a szomszédos D e r e c s k e községben.

Az urbéri rendezés alkalmával ugyanis a lakosságuk mintegy 18000 hold föld adhattott ott ki, azonban, minthogy a nagyobb birtokok kivételével a többi birtok 4 fordulóban szakítottatott ki, ez a 18.000 hold föld mindjárt akkor csak nem 12.000 pereczellára darabolhatott el. — A rendezés óta lefolyt 30—40 év alatt aztán a birtok részletek száma körülbelül megkétszereződött, részint adas-veteli, részint különösen örökösödési eldarabolások következtében. Van olyan parcella, amely azóta 23 darabra vágott szét. — Ezek az apró szalagocskákat képező földek aztán a 4 fordulóban a tagos birtokokon kívül a községtől 5—8—9 kilométer távra fe-

küsznek. El lehet képzelni, hogy mily rengeteg idővesztéssel jár az így és ilyen nagy távolságra szerzeszt szórt birtokon a gazdálkodás, A kisbirtokos idejének, munka erejének a fele részét fordítja, pazarolja arra, hogy jön meg egyik határ részről a másikra, a mi különösen esős, saros időben nem kis feladat. Tudva van az is, hogy rengeleg azoknak a derecskei birtok pereknek a száma a melyek a debreczei törvényszék előtt folynak a miatt mert a végtelenig elaprózott birtokok tekintetében összezavarodott az idők folyamán ugy a telekkönyvi állapot, mint maga a birtoklás, de még az adóztatás is: mert bizony nem kevesen lehetnek azon derecskei kisbirtokosok a kik tényleg nem a maguk birtoka után fizetik az adót.

Természetes az is, hogy ez a türehtelen helyzet végtelenül rontja a birtoknak jövedelmezőségét, annak értékét és hitelképességét. A derecskei birtok értéke és nytele az utóbbi években roppantul alá szállott.

Csak áldás lehet tehát minden fordulóbeli birtokosra, ha a megindított üdvös mozgalom mielőbb célhoz vezetetik, ha az oly roppant károsnak bizonyult forduló rendszer véget ér és a 4 fordulóban kiadott földek egybefoglalhatnak, ami annál könnyebben megvalósítható, mert ennek semmi néven nevezett természeti és gazdasági akadály nincs, a mennyiben ezek a fordulóbéli földek sem építményekkel, sem ültetvényekkel, — sem árkolással ellátva, beruházva nincsenek. És ezen, egy f o r d u l ó b a vetel annál s ü r g ő s e b b, mert: Bihar megyében folyamatban van az új telekkönyvi betet szerkesztés, csakhamar rákerül tehát a sor Derecskére is, és valóságos csapás lenne ha ezt a munkát a mostani zavaros birtok állapotok szerint hajtánák vegre.

Mondani sem kell hogy ez a tervezett munkát semmi más nem ezeloz mint a 4 fordulóban levő földeknek egy fordulóra egy

csoportha összeállítását, a mi azonban nem zárna ki, hogyha a kinek épenugy tetszik birtokát nem egy, hanem például két helyen vehesse ki.

De ez a rendezés ezenkívül semmi másra nem vonatkozik. Nem vonatkozik tehát semmi esetre sem a legelőre, a melynek felosztására előbb az eljárásban szó sem lehet. És ezt jó tudni megnyugtatóan azoknak, kik ezen csupán csak a 4 fordulóra vonatkozó birtokrendezési eljárást netalan felre értették s atól félnek hogy a legelő is szóba fog jönni. Legyenek nyugodtak, a fordulókön kívül minden más birtok, tehát a legelő is — marad ugyan a hogy van.

Orvosi védőegyesület.

Debreczen, febr. 23.

— Saját tudósítónktól. —

Ez a neve annak a nagyrahivatott egyesületnek, a melyet K. J ó n a s Ó d ö n egyetemi tanár, országgyűlési képviselő megalapított s a mely czélul tűzte ki lendíteni Magyarországon szomorú egészségügyi állapotán. Valóban itt az ideje már, hogy a társadalm a maga erejéből igyekezzék leküzdeni a betegségeknek azt a szertelen hadat, a mely háznak lakosságát évről-évre tizedeli.

Az állam es közegei nem képesek megbirkózni a járványokkal. A belügyminiszter jelentése hangsúlyozza, hogy a mult esztendőben csupán fertőző bajban 57,504 ember halt el Magyarországon. Ezek közül, — így folytatja a jelentés — csak 26,186 embernek jutott orvosi kezelés, míg 31,358, tehát több mint a fele részre, minden orvosi gondozás nélkül pusztult el.

Ime, itt a magyar közegészségügy rakfenéje. Itt a kulcsa annak a rejtélyes statisztikai adatnak, hogy miért halt meg nálunk a mult évben 12.205 gyermek számarhuruban, azaz olyan betegségben mely külföldben a legrikább esetben szokott halállal végződni.

Mert hát miért nem bívat a nép orvost a betegekhez, mikor még a törvény is elre-

Kiss illedelmesen üdvözölte.

De hirtelen villám czikázott a legén át, fényben uszott a nagy mindenség s iszonyu dördülés reszkettette meg a levegőt.

Zirczine nagyot sikoltott s ajúlva hanyatlott a földre...

Kiss részvételt tekintett reá. Habozva állt egy pillanatig. Majd átkarolta a nő derekát és a hintaszékbe helyezte. De ugy érezte, hogy a nő mindég jobban-jobban szorítja magához s hogy karjai reszketnek, keble hevesen hullámzik.

— Szeress, szeress — susogta fülebe Zirczine.

Kiss megrenült e szavakra. Világosan látott. Megértette az asszony eddigi magaviseletét.

— Asszonyom, térjen magához — szólt komoran, letépvé magáról a reszkető károkat.

— Nem, nem. Szeress! Meghalok nélküled. Nem tudok magamnak parancsolni, mert szeretlek találkozásunk első percétől fogva.

— Ne feledkezzék meg ennyire magáról asszonyom. Én családapa vagyok. De ha az nem volnék is, visszautasítanám a házasságtörés bűnét.

Zirczine felegyenesedett székében s szeméi haragos villámokat szórtak.

— Komolyan mondja ezt? — Istennemre!

Az asszony gunyosan kaczagott.

— Nagyon mamlasz ön barátom uram, ha így gondolkozik, a helyett, hogy igyekeznék magát behízelegni kegyeimbe. Ön szegény ördög. Én gazdag vagyok. Érti, gazdag és sokat tehettem volna, nem csak a maga, de a felesége érdekében is.

— Ne vegye a feleségem nevét e helyen ajkára, nyomorult asszony — kiáltott Kiss felindulva. Eddig szántam Önt, mert egy betegét véltem magam előtt, de szavai elárulják, hogy öntudatosan igyekszik sárt dobálni a férfi ényre. Am tegye s tegyek mindazok, kik Önnel hasonlóképp elmélkednek. Nem az én arczom pirul, hogy gyávának nevez. Tartsa meg vagyonát és kegyét más számára, szerencsétlen asszony és ne remegjen; viselkedéséről soha senkinek nem beszélek.

Ezzel elsieltett s neki vágott a szakadó zápornak.

— Na várj te majom, várj te szegény ördög! — kiáltott Zirczine öklöbe szorított kezekkel.

II.

Hetek multak. Kiss emlékéből kezdtek foszlani a kinos jelenet nyomasztó szálai s igyekezett fatyolt borítani a multra; hogy az örökre eltűnjék szemei elől.

Ha tudta volna, hogy annak az esetnek folytatása is lesz!

Egy napon főnöke titokzatos arczczal, kutató szemekkel lépett elé.

— Baj van, fiatal barátom.

— S mi lehet az, ügyvéd ur — kérde Kiss nagy meglepetéssel; mert a prókátornak szeme jarasából nagyon rosszat következtetett.

— Kérem ne tagadjon semmit. Ön tudja legjobban mi hogy történt. Én önt becsületes embernek ismertem es

— De ügyvéd ur! micsoda hangon beszél velem?

— Teringetté! Nem gondolja miről van szó?

— Nem. Szavamra mondom.

— Eszebe juttatom tehát — mondta a prókátor gunyos mosollyal — a Zirczi-ügyről.

Kiss agyán az a gondolat cikakozott keresztül, hogy főnöke elferdített alakban tudomásul bir az asszonnyal folytatott jelenetéről! Azért határozottan azt felelte;

— Hazug állítások.

— Majd meglátjuk kinek van igaza, — mondta a tatáranyai prókátor. Annyi tény, hogy önnek bizonyítani kell. Kinek adta a ma délelőtti Zirczi üzletében az 1000 frtot.

Kiss megdöbbenve hallgatta az utolsó szavakat. — Hol e l s a p a d t, hol el vörösödött. Még nem értette az egész dolgot, de valami azt sugallta, hogy — rendkívül dolog történik vele,

— Nem értem ügyvéd urat, Kérem, beszéljen világosan.

— Amint tetszik. Én önnek ma reggel 1000 frtot adtam át, hogy Zirczin k szolgáltatassa be s éppen most arról értesültem, — hogy ön nem adta át Zirczinek azt a pénzösszeget.

— Csak ez a baj — szólt Kiss megkönnyebbülve — Ime a nyugta. Ezt Zirczi könyvelője állította ki, midőn a pénzt lefiztettem.

A prókátor beletekintett a nyugtába s megesóvalta fejét.

— Mit követelnek hát, hisz ez teljes hitelemelő okirat,

Tévedés lehet a dologban, ügyvéd ur

szurdítás, kétszínűséggel párosítva és szemel-
latkító bizonyítéka annak, hogy kételkedtek
az önkö jozan eszében; nem mertek önköknek
mindent megmondani és nem engedték, hogy
mindenről itéljenek. Azt mondják, hogy a
botránynak gátat akarnak vetni. Micsoda bot-
rány az, amely abban áll, hogy önköket fel-
lalkoztatom az ügygyel, hogy a népet, ame-
lyet önkö megtestesítenek, akarom bírni. —
Azt mondják, hogy az elfátyolozott revíziót
nem engedhetik meg. Természetesen, mert
felnek az önkö szuverén ellenőrzésétől. A tör-
venyt önkö képviselik s a nép e törvényt
kivántam én, amelyet miat minden jó polgár
nagyra becsülök, emiért is tiltakozom az el-
len a kétszínű eljárás ellen, a melylyel önkö-
ket le akarják ajásítani. Ez a mentsege an-
nak, hogy elvontam önköket üzleteiktől anél-
kül, hogy hatalmamba lett volna, hogy föl-
tárjam önköknek mindazt a világosságot, a
melyet akartam. Teljes világosság: ez az egy
szenvedélyes vágyam volt. Lépésről-lepésre
kellett harcolnom a sötétség ellen. A tárgya-
las során az igazság minden parányát erő-
szakkal kellett kiküzdenem. — Azok mindent
bizonyíthattak, nekük mindent megtiltottak.
Megfenyegették tanuinkat, hogy a bizonyítás-
ban megakadályozzunk. Önkökert harcoltunk,
hogy teljes bizonyítékok kerüljenek önkö elé,
hogy telkifurdaas nélkül itelhessenek. Hallot-
tak a tanuinkat, hallják majd védőmet aki
egész világosságot fog deríteni az ügyre, a
melyet senki sem ismer.

Nyugodt vagyok! Melne azt hitte, hogy
elődiktálja önköknek az ítéletet, amikor önkökre
bizza a hadsereg becsületét! Eppen a hadsereg
hecsületének nevében apellálók igazságossá-
gukhoz. Hatarozottan megczafolom Melne mi-
nisterelnököt, mert sohasem sertettem meg a
hadsereget. Gyöngéden szeretem és tisztetem
a feyvertviselő népet, a jó francia katonákat
kik a legelső veszedelem idején megvédik a
haza földjét. Nem igaz, hogy a tabornokokat
megtámadtam, kik a sereget győzelemre veze-
tik. Ha a hadügyministeriumban néhány em-
ber mindenféle üzelmekkel kompromittálja a
sereget és mi ezt kimondjuk: megtámadjuk-e
az egész sereget? ha így a sereget minden bünre-
szességtől; ha veskiáltást hallatunk; nehogy
azok a hihák, melyek egyszer már bukásra
vittek, újból bukásra vezessenek!

Nem vedekezem; a történetre bizom!
hogy viselkedésemet, mely szükséges volt, meg
bíralja. De a hadsereget meggyalázza az, ha
megengedik, hogy Esterházyt gyalázatos leve-
leinek megrása után megöleljék. Biztosítom
önköket, hogy a vités sereget mindennap sértik
oly banditák, kik azzal az ürügygyel, hogy
megvédik, aljas üzelmekkel meggyalázzak.
Azok, kik egyidőben a hadsereget eltitkolták és a
zsidók fejére halált kiáltanak, szinte meggya-
lazzak a sereget. Meg azt is kiabáltak, hogy:
Eljen Esterházy! Jóságos Isten! A Szent La-
josok, Boyardok, Condek népe, mely száz, meg
száz győzelmet aratott a köztársaság és a
császárság idejében, mely erejének és nemes-
lelkűségének feyével szinte megvakította a
világot, Est rhazyt elletti? Ez gyalázat. A vi-
lagosság és igazság moshat csak tisztán és
oszlathatja el azt a legendát, hogy Dreyfust
igazság szerint s törvényesen ítélte el két ce-
alhatlan tiszt, kiket csak tévedéssel is gyauusi-
tani sertes volna.

Vége köv.

Színház.

Hamlet. Holnap Csütörtökön, 1898 évi
február hó 24-án paratlan berletben Shaks-
pere 5 felvonásos tragédiája (Fordította
Arany János. kerül szíre a következő szerep
osztással: Claudius, Dania királya — Feayé-
ri Mor — Hamlet — Komjáthy János —
Hamlet atyja szelleme — Bekési — Horatio,
Hamlet barátja — Tanay F. Polonius főka-
marás — Szathmáry — Laertes fia — Vidor
Dezső — Ophelia leánya — Fái Flóra. —
Rosenkranz Szentés Guddenstern Rubos udva-
ronczok, 1. 2. sörös Püspöky, Sziklay Ger-
rud F. Csigházy Színeskiraly Bartha Színesz

királyné Halmi, Luciaus Haday, Francisco
katona, Makray.

Műsor:

Csütörtökön febr. 24-én, H a m l e t.
Shakspere tragédiája (paratlan)

Penteken febr. 25-én L. K o m a r o-
m y Mariska vendégjátékul, berletszünetben,
ötödösör: A g é s a k, vagy japan teaház
története, énekes játék 3 felvonásban.

Szombaton febr. 26-án L. K o m a r o-
m y Mariska vendégjátékul berletszünetben:
H o f f m a n n m e s é i, Offenbach ope-
retteje.

Vasárnap febr. 27-én délután A z e m-
b e r t r a g é d i á j a, Madách dramai
költeménye.

Távirat.

Országgyűlés.

Budapest, febr. 27.

A képviselőházakn tegnap kedden még
farsangi vakációjá volt. A mai ülésen, melyet
hamvazó szerda lévén 11 órakor nyitott
meg Szilágyi Dezső elnök, folytatták a vallás-
és közoktatásügyi tárca költségvetésének
tárgyalását, de napirend előtt is volt egy kis
vita Ruffly Pál ugyanis, akinek a várnai
választáson való szereplését Zmeskál
Zoltán szombati interpellációjában szóvá-
tette, napirend előtt felelt Zmeskál állításaira.
Magának a kultusz tárczána k
még csak három tételéhez van feljegyzve egy
egy szónok s így a Gáz még szerdán meg-
kezdte az igazságügyi tárca költség-
vetésének tárgyalását. Híre jár, hogy e tárca
tárgyalásánál a függetlenségi és a nemzeti párt
tagjai szóváteszik majd a kormányk a sajtó
tarvény alkalmazására vonatkozó legújabb
rendekezését.

A képviselőház mai ülésén — szerdai
nap lévén — több interpelláció fog előter-
jesztetni. Így Molnár János még egyszer meg
interpellálja a belügyminisztert a csaczi kath
mulatság tárgyában fogja a belügyminisztert
meginterpellálni. Egy harmadik interpelláció
a sajtószabadság megszorítására irányuló ren-
delkezések és intézkedések tárgyában fog meg-
tétetni.

Ujdonságok.

A tisztí tánczestély.

Milyen boldogság olyan szép lányokkal
vegigtánczolni a farsang utolsó éjszakáját.
És milyen sokan voltak! Kilencz óra felé
egymás után robogtak a fogatok hozva az feje-
gans vendégközönséget.

Meglepett mindenkit a terem impozáns
díszítése. A fenyőfimbokkal feldíszített lep-
esővel szemben kiralyunk mellszobra állott,
körülötte guliák feyverek a katonaság
szimboluma.

A lepszékön és az ajtó előtt válogat-
tott deli aluszték, haszár és baka gyerekek,
a legényiség színejava, virága állottak sor-
falat képezve. A terem amellet, hogy pazar
fénynyel volt ékítve, izléses volt. Felső ré-
szén állott gazdag lombdíz között a kiraly
mellszobra, a falakat körül makart csokrok és
egy művészileg megfestett óriási tánczrend.
Éjfélokor megjelent a »Szeretem a regimentet-
cz. alkalmi szellemes bali tudósító, melynek
előfizetési ára egy kauzcióval telt pentárca,
szerkesztője »Akarké».

A fényes bálnak még egy alkalmi ter-
méké is osztatlan tetszést aratott. Ez a Do-
czy József által szerzett tisztí csárdás, a
melynek a szövegét is ő maga írta.

A bál fényes sikerét különben legcsat-
tanósbabban kifejezi az itt közölt előkelő
nevssor.

Urasszonyok: Jekelfalussy Lajosné, (ró-
zsaszín selyem) Perczel Józsefné (fekete se-
lyem) gróf Degenfeld Otoné (rózsaszín selyem)
Bíró ezredsné (fekete selyem), Szabó Antalné
(fekete selyem) dr. Szöllösi Lipótné (freese
selyem ruha), Kölcsey Ákosné (fekete selyem)
Berhátý lezredesnő (sötétzöld selyem) Wesp-
rémy Zoltánné (rózsaszín selyem fehér virág-

kötéssel), Wolf ezadosné (kék selyem) özv.
Szikszayné (fekete selyem). Vogel alezredesnő
(fekete selyem), Dóczy Gedeonné (fekete se-
lyem) özv. Veresné Szathmáry Teréz (freese
selyem), Szathmári Mihályné (sötét kek se-
lyem) Zalai Márkné (fekete selyem) Riekl
Antalné (fekete selyem) Obrincsák századosné
(Jászbereny kék selyem), Széll
Farkasné (sötétzöld selyem), Szabó
Lajosné (rózsaszín freese selyem)
Kun Pálné (fekete selyem), Budaházy Ödönné,
(tréese selyem), dr. Varga Emilné (rózsaszín
selyem vörös pipacs kézi festéssel), Bahunek
Ignáczné (fekete selyem), Emmert Antalné
(bordó selyem), Csicsery örnagné (sarga
selyem fehér csipke dísz), Rotschnek V.
Emilné (fekete selyem), Antonovits Oszkarné
(fehér moire selyem), Takács Ferenczné
(fekete selyem), Tóth Beláné (fekete selyem),
Csanak Józsefné (sarga selyem), Molcsányi
Janosné (fekete selyem), Szűcs Mihályné
(narancs sarga selyem virágokkal), An alo-
vics Gyulané (fekete selyem), Sesztina Jenőné
(világos zöld selyem), Szunyogh Zsigmondné
(Er-Semlyén, lila selyem), Mayer Emilné
(fekete selyem fekete csipke áthuzattal), Klein
Ferenczné (Csanád-Apacza, fekete selyem),
Laszgallner Kálmánné (freese selyem), Berczely
Ödönné (fekete selyem), Csanak Janosné (vi-
lagos kékselyem) Kölcsey Sándorné (zöld
changan selyem), Steiner alezredesnő (sötét
zöld changan selyem), Szántó Gyözőné (kék
selyem), Kubinyi főhadnagné (kék plüche
fehér selyem elejfel arany himzéssei), László
Albertné (rózsaszín selyem), özv. Brunner
Edéné (fekete selyem), Medve Kálmánné (fe-
kete selyem), Varga Ferenczné (fekete se-
lyem), Zirnfusné (fekete selyem), Florianusz
husz ezadosné (fehér selyem), Miskolczy
Jenőné (hamuszín selyem), Antal századosné
(fekete selyem), Biedermann Józsefné (ba-
raczk színi selyem), Weisz Lévyne (fehér
selyem), Farkas Mórné (sötét piros selyem
barna c s i k o k k a l), Z i v u s k a
Ferenczné (fekete selyem), Györfly Aladarné
(fekete selyem) Radeczky Lászlóné (fekete se-
lyem) Erber Vilmosné (fekete selyem), Sami
Beláné (fekete selyem), Baranyai főhadnagné
(sötét zöld selyem) dr. Losonczy Almosné
(fekete selyem), Buzas Dlekné (fekete selyem)
Sz. Szabó Józsefné (fekete selyem), Löfkovits
Arthurné (fekeje selyem), Benkő főhadnagné
(fekete selyem), dr. Marton Kálmánné (fekete
selyem) Brief ezredorvosné (sötétzöld selyem)
dr. Bruckner Fróné (zöld selyem virággal),
Bechert Menőné (fekete selyem), Miskolczy
Lajosné (fekete selyem) özv. Wumerné (fe-
kete selyem) dr. Tjfalussy Józsefné (fekete
atlasz) stb.

Kisasszonyok: Perczel Marianna (fehér
atlasz csipke áthuzattal), Perczel Margit (fe-
hér atlasz csipke áthuzattal), Szabó Gizella
(kék selyem), Szabó Ilonka (kék selyem),
Kölcsey Ilonka (rózsaszín selyem), Berthóly
Paula (fehér atlasz, rózsaszín sura áthuzattal)
gróf Degenfeld Anna fehér crep de chin lila
szataggal), gróf Degenfeld Maria (kék selyem),
Kovássy Sirolda (rózsaszín selyem), Ujfalussy
Zulima (Nagy Karoly, rózsaszín selyem),
Szathmáry Ireu (fehér selyem), Dóczy Iona
(fehér selyem), gróf Csaky Elza (világos zöld
selyem, csipke áthuzattal), Széll Marianna
(sarga selyem, csipke áthuzattal), Tóbi Pepike
(fehér selyem), Tóby Róza (fehér selyem),
Horvath Ilonka (Jászjakóhalma, fehér selyem),
Zalai Augusztá (rózsaszín selyem), Budaházy
Margit (rózsaszín selyem), Bahunek Jolan (fe-
hér selyem piros virággal), Benert Ilonka
(rózsaszín selyem), Emmert Evelin (narancs-
sarga selyem), Rotschnek Róza (feherse-
lyem), T a k a c s Viola (fehér selyem
kézi virág festéssel), Molcsányi Emma (kék
selyem), Szűcs Viola (világossarga selyem),
Leidl Iza (freese selyem), Antalovics Meczike
(kék delin), Szunyogh Katinka (fehér atlasz)
Laszgallner nővérek, (zöld selyem), Berczeli
Ilonka (kék selyem), Kölcsey Eila (feher se-
lyem), Kölcsey Margit (rózsaszínselyem), Er-
ber Margit (fehér selyem csipkedíszszel), Lo-
sonczy Margit (rózsaszínselyem rózsaszín-
csipke áthuzattal), Buzas Ilonka (fehér selyem
zöld csipke áthuzattal), Kiss Ida (fekete selyem

Wimmer nővérek (fekete selyem), Sz. Szabó Lense (fehér selyem), Zivuska Irén (fehér selyem), Zivuska Mariska (fehér selyem), Steiner Ilonka (fehér selyem), Sárvári Adel (virágos selyem), Varga Irén (rózsaszín selyem), Zornus Anna (rózsaszín selyem csipke áthuzattal), S. rly Margit (rózsaszín selyem), Butyka Ida (rózsaszín selyem), Fényes Margit (kék selyem), Miskolezy Eta (rózsaszín selyem), Antal Margit (kék selyem), Antal Böske (kék selyem), Farkas Erzs (kék selyem) stb.

* **Olvasó közönségünkhöz.** Értesítjük lepunk t. olvasóit, hogy a mai naptól kezdve a »Debreczen« minden más helybeli lapot megelőzőleg mindennap délután **2 órakor** jelenik meg.

* **A Csokonai kör felolvasó ülése.** A Csokonai kör febr. 25-én, péntek d. u. 5. óra kor felolvasást tart. B felolvasás tárgysorozata a következők:

1. Az egészség művészete írta és felolvassa: Rózsa Mór dr.
2. Családi kör, írta és felolvassa: Zalai Márk.
3. Zongorajáték; Erdőssy Matild kisaszonnyó.
4. Az aglegény-klub titkára, beszéles, írta és felolvassa: Zivuska Andor, Debr, 1898 febr. 20-án.

A »Csokonai-kör« elnökege. A Kör tagjai s hozzatartozók tagsági jenyeket használhatják. Tagsági belépésre való jelentkezés a pénztárnál kitett íven az ülés elején is elfogadhatnak. Evi tagsági díj 2 forint, beiratási díj nincs.

A kik a körnek nem tagjai, az ülésre Toth Bela pénztárnok gyógyszerárban, vagy este a pénztárnál beletti-jegyét váltthatnak, melynek ára 20 kr.

* **A közvilágítási bizottság ülése.** A városi közgyűlés által a közvilágítás ügyében beadott ajánlatok elbírálására s megfelelő javaslat tételére kiküldött bizottság holnap szerdán, f. hó 24-én d. u. 3 órakor fogja megtartani e hó 6-áról elhalasztott második ülést, melynek tárgyat az albizottság jelentése fogja képviselni.

* **Predikáció a népkönyha javára.** A debreczeni ev. ref. gyülekezet egyik keltői lelkü. édes szavú, hitazonoka Kőnyves Tóth Kálmán nyomtatásban is kiadta a nagytemplomban jan. 23-án tartott remek egyházi beszédet, amelyben a Rom. XVI, 12 versét választván alapigéül: »Közönsétek Trifénát és Trifozát, kik munkálkodnak az urban«, — ama keresztyeni szeretetet munkáló honleányok támogatására bizdított, akik a szegevény nyomorának enyhítésére népkönyhat alapítottak. A füzet ára 10 kr. A tisztajóvedelmét a szerző lelképásztora a népkönyha javára fordítja.

* **A munkástörvény Debreczenben.** Mint már az utóbbi napokban közöltük, a mezőgazdasági munkaadók és munkások egymás közti viszonyáról szóló 1898 évi II. cz. a jövő hó elsején életbe lép. Városunk közigazgatási hatóságai most nagy munkában vannak s még nagyobbak néznek eléje. Nevezetesen most arról folyik a tanácskozás a Király Gyula gazd tanácsnok, Bo cz k ó Samuel rendőrfőkapitány és Kálmán c z helyi Mor mezőrendőrkapitány, mint az új törvény szerinti az igazolványos munkások hatóságai közt, mint osszak be maguk közt a munkák és jelöljék ki egymás felettes hatóságait. Azt mondja nevezetesen a törvény, hogy elsőfoku hatóság a tanácsnak egy ezzel megbízott tagja másodfoku a tanács illetve a polgármester, a közigazgatási bizottság végzi. Azonban míg közsegekben az igazolványokat a jegyző adja ki és a szerződéseket az előjáróság előtt kötik, habár velük szemben elsőfoku hatóság a főszolgabíró, addig a törvényhat városra nevezve tekintetben nincs intézkedés. Király Gyula tanácsnok tehát azt a javaslatot kívánja tenni a tanácsnak az életbeléptetésre vonatkozólag hogy az igazolványokat adja ki a bejelentési hivatal, mely a munkakönyvek kezelésénél is meg van bízva, míg a szerződéseket a mező

rendőrkapitányság fogja megkötni, míg a tanácsban és a közigazgatási bizottságban Király Gyula tanácsnok lesz a mezőgazdasági munkák ügyek előadója. A törvény ugyanis a bíraskodás jogával a közigazgatási bizottságban a m á s o d f o k u erdei kihágási bírósága g h o z hasonló hatáskörrel alakított albizottságot ruházta fel. Szóval a hatóság igényes, hogy a törvény életbeléptetése razzkódítások nélkül mehessen végbe.

* **Agg honvédek mulatsága.** Az 1848/49-ik évi 13 öltözködő honvédek az 50 éve mult szabadság nap emlékére f. é. márczius 15-én esti 8 órakor a »Korona« dísztermében táncszínművet rendeznek, melynek jóvődelme az egyenruházat fenntartására fordítatik. — Ajánljuk az öreg honvédek ezen jubilaris mulatságát a tisztelt közönség szives pártfogásába.

* **Gyümölcsészeti tanfolyam.** A földmívelési minisztérium minden évben rendez valamiféle tanfolyamot azoknak a tanítóknak a részére, akik a népoktatási s különösen az azóta alkotott törvények által mind nagyobb mértékben rajuk rótt gazdasági oktatási kérésekben bármely okból a kellő előképzettséggel nem bírnak. Az idén a budapesti m. kir. kertészeti tanintézetben gyümölcsészeti tanfolyamot rendez, amely különösen azért fontos, mert a mezőrendőrségi törvény a tanítóknak a községi faiskola gondozását különösen kötelességükké teszi. A tanfolyamra az azon részt venni kívánó tanítók febr. 28-ig kötelesek jelentkezni a közigazgatási hatóság utján.

* **A vasuti orvosok és a községi orvosok.** Fontos kérdésben hozott nemrég elvi határozatot P e r c z e l belügyminiszter. Gyoma a bekésmegyei község ugyanis fölszólitotta községi orvosát V ö r ö s Józsefet, hogy a magyar államvasutaknál viselt orvosi állásáról mondjon le. mert a két állás — a községi és vasuti állás összeférhetetlen. Dr. V ö r ö s nem mondott le, hanem föllebekezt a község határozata ellen az alispánhoz, majd pedig a belügyminiszterhez. P e r c z e l belügyminiszter pedig helybenhagyta a miniszter határozatát. A miniszternek ez a döntése nagy feltűnést fog kelteni az egész országban, mert a legtöbb helyen a vasuti orvos egyuttal községi orvos is, de feltűnést fog kelteni Budapesten is, mert a fővárosban, dacára egyes orvosi körök abbeli figyelmeztetésének, hogy alig képes egy orvos a kerületi orvosi s a vasuti orvosi teendőket elvégezni, n é g y vasuti orvost megváltottak kerületi orvossá.

* **Gazdasági gyűlés.** A hatvan utcai gazdaság márczius hó 13-án vasárnap d. u. fél 3 órakor közgyűlést tart a városháza kis tanácstermében, melyen a tavaszi munka beálltával zükségessé valandó közös intézkedéseket fogják megbeszélni.

* **A ló és szekér összeírás f. hó 20-án** a Hungaria palota I. em. 9 aptó számú helyiségeiben kezdetét vette s tart márczius hó 7-ig. Eddig több mint 300 ló és szekér tulajdonos jelentkezett a hivatalos órák alatt, amelyek köznapokon reggel 8—12 óráig, d. u. 3—6 ig tartatnak. Felhívjuk újból is saját érdekükökből a lóval és szekérral bírókat a jelentkezési határidő betartására, mert a mulasztók érzékeny bírságot fognak fizetni.

* **A községi faiskola és a kertészeti egyesület földje.** A debreczeni kertészeti egyesület tudvalevőleg már évek óta nem tejt ki aktív tevékenységet, sőt feloszlóban van. A város annak idején 20 hold földet bocsátott az egyesület rendelkezésére s ez a nagy és értékes terület most szinte parlagon áll. — Épen ezért történt, hogy a szeptemberi közgyűlés megbízta a tanácsot azzal, miszerint május 1-ig tegyen javaslatot a terület c z e i s z e r ü felhasználására tekintetben. A tanács az ügyet Király Gyula tanácsnoknak adta ki a ki a kérdést egy másik regen húzódo ügygyel kapcsolatban kívánja megoldani. Nevezetesen úgy a népoktatási, mint különösen a mezőrendőrségi törvény elrendeli a községi faiskolák létesítését, amelyben a tanítók a szakzszerű gyümölcsfatermesztésben nyerhessenek oktatási s az utóbbi törvény

érelmében ugyanez a telep van hiva'va arra, hogy a mezőgazdasági utaknak a törvény szerinti kötelezett befásításához kellő anyagot szolgáltatasson. Debreczenben mind a két kötelezettséget épen kertészeti egyesület telepe volt némileg hivatva mostanig pótolni s csak az utóbbi időben látja el az erdőmester nevelése alatt álló erdei faiskola az u t a k b e f á s í t á s á t, — a városi iskolák azonban teljesen faiskola nélkül szükkölködnek. Király Gyula tanácsnok azt a javaslatot szándékozik legközelebb a tanács elé terjeszteni, hogy a kertészeti egyesület felszámolásának siettetése mellett, annak megtörténte után szakítsanak el a felszabaduló 20 hold földből vagy 4—5 holdnyi területet a k ö z s e g i gyümölcsfaiskola részére s esetleg tartssanak fel belőle ugyan annyit a közel jövőben mindenestre létesítendő gazdasági ismétlő iskola céljaira, míg a többi értékesítsek.

* **A hortobágyi csárda bérbeadása** márczius 9-én fog Király Gyula tanácsnok vezetése alatt megtartatni A pályázatra hivatottak körében nagy érdeklődés mutatkozik.

* **Jó erkölcsök.** A rendőrségnél még pár héttel ezelőtt is az a vélemény uralkodott, hogy az országsszerte ismeretes nyomor városunkban is mozgósítani fogja a tolvaj természetű és dologtalan emberek bandáját. Kellemes meglepetéssel tapasztalták azonban, hogy sem betörés, sem nagyobb jelentőségű lopások nem fordulnak elő. Ha még is hozunk olykor hirt betörési kísérletekről, azok jobbra éretlen fickók csínyének tudható be, kik szivarra is megelegszenek, ha talán sikerül néha mesterkedésök. Ez valóban kellemes meglepetés.

* **A kereskedő társulat közgyűlése.** A debreczeni kereskedő társulat márczius 6-án tartja évi rendes közgyűlést saját helyiségében. —

* **Tanítóképeségi vizsgák.** Kiss Aron püspök kützte az ez évben tartandó tanítóképeségi vizsgák határnapjait. A vizsgálatokat április hó 13-án kezdik meg. Ezen a napon a jelöltek jelentkeznek, 14-én írásbeli, 15-én szóbeli és gyakorlati vizsgá lesz.

* **A mentők.** A debreczeni rendőrség igen gyakran emberbaráti kötelességet is teljesít, midőn a közrend érdekében működik. Tegnap éjjel Isó Mihály szücs iparos gyakorolta nem s eselskedetét. Szücs kirel nem igen védekezhetik aképpen mint Noé, hogy a bor erejét nem ismerte, többet töltött a garadra, minek következményeként részeg lett s nem tudván, mit cselekszik, a piac téren végig mult a vizes földön, hol mély alomba merült. Szücsre észre vette egy rendőr és a II. kerületi kapitányságnál csinált neki éjeli szállást s így történt aztán, hogy a szücs mester tüdőgyulladás helyett csak egy hétszemélyre való náthával fizette meg mértékellenességét.

* **Az örmesterek bálja.** A helyőrség örmesterei balrendező bizottsága kedves k feleségének tartja a meghívók vendégeinek értesítésére adni, hogy mindazok, kik a jövő hó 5-én megtartandó táncszínművet alkalmával páholyban részt venni óhajtanak, ebbeli óhajukat a »Bika« szálloda 2-ik számú szobában levő balbizottsági irodában naponta este 6 óratól 8 óráig nyilvánítani sziveskedjenek, egyszerűs mind feikéretnek mindazok, kik tévedésből meghívót nem kaptak, de igényt támasztanak, ugyanott a fent jelzett időben a bizottsághoz fordulni.

* **Talált ezüst óra.** A II. ker. rendőrfőkapitányság kezebe ma egy ezüst zsebórárt juttattak, mely a piac-utcán találtatott. Igazolt tulajdonosa az emített r. kapitányságnál átvetheti.

* **A kölcsönös segélyző egyesület** igazgatója ezennel értesíti a szövetség tagjait, hogy a l e j á r t IX-ik évtársulati k ö n y v e c s k e k e t f, hó 24-től esütörtöktől fogva a délelőtti órákban b e v á l t j a.

x **Országos vásár Margittán** (Biharmegy) Baromvásár 1898 márczius 16. és 17-én. Királykodóvásár 1898 márczius 18-án.

* **Kereskedő ifjak bálja.** A fiatal kereskedők és kereskedő ifjak rövid idő alatt össze hozott márcz. hó 2-iki szűkebbkörű táncmulatsága iránt az előkelő körökben élénken érdeklődnek, mit nagy részben a fiatal kereskedők csatlakozása is előmozdított, a szigorú cenzúra alá eső meghívók mászt lettek küldve, nagy számm tanácsosokról városunk intelligens fiatalágából gondoskodott a bizottság, a hangulatok után itélve a siker előre látható.

* **Harmadik osztály a gyorsvonaton.** A külföldi vasutak legnagyobb része a gyorsvonatokkal is járat harmadik osztályú kocsikat. Mint értesülünk, hasonló irányu kérelmmel fordult legutóbb a Magyar Kereskedelmi Utazók Egyesülete a Magyar Államvasutak igazgatóságához is. A kérelem kifejezi, hogy a harmadik osztályú forgalom rendszeresítése nagy segítségére volna a kereskedelmi forgalomnak s a vasut bevételeit is gyarapítaná. Hivatkozok végül a kérelem arra, hogy az osztrák vasutak, sőt legutóbb a Déli Vasut magyarországi igazgatósága is járat egy-egy harmadik osztályú kocsit a menetrend szerű gyorsvonatokkal.

* **Végtárgyalások.** 1898. febr. 21—26-ig az alábbi bűnügyekben lesznek végtárgyalások: febr. 21-en Ungvári János ellen, lopás büntetéseért Fazekas László s társai ellen, hat. elleni erőszak büntetése, Vámosi János ellen, csalás vétségeért, febr. 23-án Rácz Antal s társai ellen, súlyos testi sértésért, özv. ifj. Fürst Adolphe ellen, magánokirat hamisításért. — febr. 24-én Piszirik István ellen, erőszak büntetéseért, Bereczki Sándor ellen, sikkasztás vétségeért, Pallagi János ellen, lopás büntetéseért, ugyanezen napon ítélet hirdetések. — febr. 25-én Tömöri Istvánné s társai ellen, gond. okoz. emberölésért, özv. Tóth Lajosné ellen, lopás büntetése. A február 26-ára kiűzött sajtótárgyalás elmaradt s erről már értesítették is a behívott első negyedévi esküdteket.

* **Köszönet.** Mindazok, kik feleldhetetlen jó fiát tevételesen megjelentek, különösen a ft. gymnasiumi igazgató úr, a t. tanárkar, a tanuló ifjuság, ennek énekkara, a delegált működő tagjai, kik mindannyian átérzve fájdalommal, azt enyhíteni iparkodtak, fogadjak magam s családom nevében mély köszönetemet. Debreczen, 1898. febr. 23. Balogh György rk. kantor.

Szivarokról.

Debreczenben sok a szivaros ember.

A szivaros emberek lélekszámához tartozik, hogy a legtöbb közülök a világos szivart szereti. A világos szivar ugyanazt a zsanert képviseli a szivarok közt, mint a nők között a szoké.

A debreczeni trafikokban akárhony szoké trafikos kisasszony latható, de annál kevesebb világos szivar. Pedig a megkülönböztetés megvan és ha az ember világos szivart ker más skatulyát tesznek eléje, mintha a sötét iránt érdeklődik.

Végső eredményében azonban a dolog mindegy az ugynevezett világos szivar épen olyan sötét mint a hivatalosan sötétnek minősített. Hiába panaszkodik a közönség, e bajt nem orvosolja senki.

A ravaszabb emberek — és melyik szivaros nem ravasz, ha arról van szó, hogy a jobb és rosszabb szivar között keil választani — úgy segítenek magukon, hogy Bécsből csempéznék haza szivarokat.

Ez az egy bécsi dolog az, aminek a becémpzése nem hazatérés, hanem épen ellenkezőleg hazafias kötelesség.

Micsoda imádandó szokés, a világos szivárnak minő orgája ömlik el ezeken a bécsi szivarokon.

Pedig hát a bécsi szivarok bszozatala — és hogy ez nagy mennyiségben történik, az köztudomású — alaposan megkárosítja a magyar dohánygyővedeket.

Ma már a közönségben gyökeret vert az a meggyőződés, hogy a világos szivar győngebbs és jobb a sötétnél, a trafik lehetne anynyi előzékenységgel a fogyasztók iránt — ez

ők sokan vannak — hogy eme meggyőződést figyelembe vegye. Magának is használ vele, mert ha az ember itthon is kap szép világos szivart, nem fogja kerülő utakon a bécsi szivarokat kegyével kiténtetni.

Világos szivart a népnek! Ez százszerek óhajtaza.

Vörös-kereszt egyleti gyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen febr. 23.

A magyar szent korona országai Vörös-kereszt-egylete Debreczen városi választmánya tegnapi d. u. ülést tartott a városházán özv. V á r a d y S z a b ó Jánosné és S i m o n f f y I m r e polgármester elnöklése mellett.

Jelen voltak:

Puky Gyuláné, Veresné Szathmáry Teréz, Paksy Imréné, Dobieczy Sandor, Koszorus Lajos, Márk Endre, Zádor Lajos, Körner Adolf, Roncsik Lajos, Sárvary Gyula, Hajdu Gyula és ifj. Csóka Sámuel.

S i m o n f f y Imre bejelentette, hogy az elnökséget ért gyászbeszék miatt nem tartattak másfél év óta választmányi ülések. — Mindazonáltal az egyleti ügyeket az elnökség és a titkár fennakadás nélkül elintézte. A választmány az ezen idő óta tett intézkedéseket jóváhagyván, — következtek a folyó ügyek.

A központi igazgatóság terjesztése végett néhány példányban megküldötte a Vörös kereszt egyletnek Kemechey Jenő hírlapíró a talírott népszerű ismertetését. A választmány még 15 példányt kér, hogy azok nem tagok között kiosztassanak.

A VII. hadtest parancsnoksága arról értesítette a debreczeni választmányt, hogy a hadügyminiszter a debreczeni vasuti pályaudvaron 200 átvonuló beteg katona számára letesítendő üdülő allomást teljesen felszereli. Ez értesítés következtében elhatározta a választmány, hogy a beteg harcsozokat háboru eseten rendes árért látia el élelmiszerekkel, a fűtést, világítást pedig a j a t pgnztarából adja.

A debreczeni közsegylyre szoruló szegény emberek halajára is érdemessé tette magát a választmány, midőn Zádor Lajos pénztárnok indítványára elhatározta, hogy a vasárnap d. u. tartandó egyleti közgyűlésen a helyb. népkonyha javára 100 ft adományozását fojja javasolni,

Tanitók gyűlése.

Az állami tanitók országos egyesülete köréből.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, febr. 23.

Az állami tanitók országos egyesületének választmánya tegnapi délutánt tartotta ülést városunkban az orsz. tanitói árvaháznál Kozma László orsz. tanitói árvaházi igazgató elnöklése alatt.

Jelen voltak: Mező Dániel segesvári tanító, titkár; Józsa Dániel győr-vásárhelyi tanító, pénztárnok, Csulok Lajos segesvári tanító, jegyző, Balajthy István orsz.-végi, Bacs György banffy-hunyadi, Boor István gyalui, Chinyik Pál peraki, Benedek Mihály segesvári ig. tanító, Havas Pál hatvani ig. tanító, Hidvégi Aurél hatvani, Földes Károly új-pesti, Papp Mihály buzias, Kronavetter Dezső kis-pesti, Liffner Joán új-pesti, Tóth Sándor perlaki tanitók és tanítónők mint választmányi tagok: C. urka István, Szécsényi István, Nagy Károly, Vasárhelyi Jozsef debreczeni tanitók; Horváth János árvaatya; Vasárhelyi Székely Melinda árvaanya, Elmann Elvra segédárvaanya és dr. Czákó Zsigmond bábaképezdei s. tanár mint vendégek.

Kozma László elnök melegen üdvözli az ország különböző részeiből összegyűlt val. tagokat s remek megnyitó beszédében vázolja az áll. tanitók egyesülete fontosságát s a választmány es közgyűlés teendőit sorolja elő a tőle megszokott szép szónoki hangon. Megnyitó beszéde nagy lelkesedést keltett

A választmány a Bánffy-Hunyadon tartott tisztviselői gyűlés munkakódását teljes egészében elfogadja s magáévá teszi.

A tanítóképzés reformjáról Szentgyörgyi eladó helyett Mező Dániel titkár terjesztette elő a pontokba foglalt javaslatot, melyben óhajtanónak veli, hogy a tanitók intelligenciája érdekében a tanítóképezdebe csak érettségi vizsga létetele után vétessenek fel a jelentkezők. Kovács Pal, Józsa Dániel, Kronavetter és Földes Károly hozzászólása után a határozathozatal a legközelebbi választmányi ülésig elhalasztatott.

Hidvégi Aurél a gondnokságok szervezéséről tartott előadást. Javaslatait a választmány egészében elfogadta.

Következett a szövetség által kiadandó lap ügye. A választmány többsége a lap kiadása ellen nyilatkozott és azt határozta el, hogy a lap helyett a tagoknak megküldendő értesítőt ad ki esetleg két vagy három füzetben.

Az alapszabályok megváltoztatására nézve Benedek Mihály terjesztette elő javaslatát, mely elfogadatot.

Az áll. tanitók anyagi ügyeire nézve elnök megbízott, hogy memorandumot intézzenek a miniszteriumhoz.

A költségvetés és számadásnak a közgyűlésre való előkészítésére bizottság küldetik ki.

Az áll. tanitók névmagyarosítása ügyében Józsa Dániel bizott meg elmondul.

Földes Károlyt megbízta a választmány, hogy a tanitók országos szövetségébe való beépésre vonatkozó felhívást illetőleg tegye meg javaslatait.

Az Eötvös-alapba az egyesület pártoló tagul belép.

Szathmáry György elhunyt miniszteri tanácsos sírmlékére 20 forintot szavazott meg az egyesület.

Az izr. hitközség jelentése.

Debreczen, február 21.

A debreczeni izr. hitközség előjárósága az 1895/97 közigazgatási évről kiadta a jelentését.

A jelentésben el van mondva, hogy 95-ben csekély alappal rendelkeztek. Erre vonatkozólag ezt írja:

Mindössze annyi volt az alapunk, hogy a papíroson el volt adva 88500 ft értékű imaszék, de ezen összegből levonandó a régi, tulajdon üllőhelyek betudási összege 20700 ft, maradt csupán 67800 ft, ezen összegből is a fizetési feltételek folytán a templom felavatásig csak 50%-ra lehetett számítani, így tehát csak 34000 ft állott rendelkezésünkre és a debreczeni első Takarékpénztárnál 20000 ft. folyó hitel összesen tehát 54000 ft. Ily auspiciumok mellett több hősies elszántsággal indultunk a harcba győzelmet es dícsőséget szerezni küldönnök.

A templomépíté ről szólva a következőkben számol be a jelentés:

Az első, imazékvételekről szóló kimutatásból kitűnik, hogy a 624 imaszékből 211-et adtunk el összesen 116350 ft értékben mely vételárba régi imaszékek értékéből 27896 ft 85 kr lett betudva, középszemben 45418 ft folyt be. vételár kinnlevősége 33035 ft 15 kr tesz ki. Rendekezésünkre áll tehát még 413 imaszék, mintegy 118750 ft értékben.

A második, részkötvényekről szóló kimutatásból meg kitűnik az, hogy az 1896 nov 8-iki közgyűlés engedélyével kibocsátott 70000 ftos részkötvényekből az uralkodó mostoha anyag viszonyok dacára 53300 ft értékben sikerült hitk. tagjainknál elhelyeznünk. Hitközségi tagjainknak ezen két rendbeli áldozatkészségéből tehát 105418 ft. áll rendelkezésünkre templomépítésünk céljára, a többi pénz szerencsés hitelműveletek által teremtettük elő még pedig három irányban.

Egy irányban a Kas-ai Takarékpénztárt sikerült megnyernünk arra, hogy az imaszékvévek által a vételárhátralék erejéig kiállí-

tott kötelezvényeket készpénz ellenében átvállalja, e czímen 34000 forintot kaptunk a banktól. igaz, hogy fedezeti váltókat kellett aláírni, mely aláírásban résztvettek; Reichmann Armin, Drucker Mór, Katz Jakab, Kohn Adolf, Weisz Sandor, ifj. Schwarz Vilmos, Fischer Adolf, Reich Herman és Rosenthal Dániel képviselőtestületi tagok.

Második irányban a debreczeni első Takarékpénztár volt szives a folyó hitelt még 30000 frttal emelni, azaz 80000 frtig kiegészíteni.

Harmadik irányban a debreczeni köleső női segélyező egyesület volt szives az imaszekvézők könyvecskéire 8750 forintot kölcsön adni.

A fentiek szerint tehát a következő összegeket fordíthatuk a templomépítés költségeire:

Imaszekvézők befizetése	55418.—
Kassai Takarékpénztárból	34000.—
Debreczeni első takarékpénztárból	50000.—
Részkötvényekből	53300.—
Kölesőnői segélyező egyesülettől	8750.—
Összesen :	201468.—

A népmozgalmi adatok a következők: 1895. 1896. 1897. Összesen

Házasság kötött	39	27	21	87
Született: a) fiú	70	57	49	176
b) lány	77	61	43	181
Elhalt: a) férfi	47	48	45	140
b) nő	41	34	31	106

A rabbiág, mint felekezeti anyakönyvi hivatal a letöltött 3 évben 1053 hivatalos ügydarabot inézett el 2 chaliczaesetet valamint 6 rituális elváltást végzett.

Az adófizetők száma volt: 1895-ben 450 1896-ban 500, 1897-ben 505, 1898-ik évre 662 tag lett megadózóva.

A vagyon kimutatásról a következőkben számol be az előjáróság:

Az előzőleg terjesztett könyvekből kitűnik, hogy a tiszta vagyon: 1894-ben 56385 frt 18 kr., 1896-ban 60.527 frt 3 kr., 1897-ben 161.964 frt, 87 kr. az évi szaporodás: 1895-ben 995 frt 95 kr., 1896-ban 4141 frt 81 kr., 1897-ben 101.435 frt 85 kr. összegeket képviselnek, a pénztár egyenleg pedig 1895-ra 957 frt 70 kr., 1897-re 2063 frt 25 kr., 1898 1689 frt 99 krt mutat fel.

CSARNOK.

A gyámleány.

Franciaiból fordította: **Yvonne.**

(Folytatás.)

— Atyám . . . itt van Morgan, kiáltá karjait kinyújtva a napsütötte óriás fele ki nagy lépéssel közeledett.

Csakugyan Morgan volt, kinek ábrázata kigyuladt örömeben, midőn nevének kiejteni hallá.

Megismert . . . igen, megismert, monda ovatosan karjaiba zárván a gyermeket. És még huszszor ismétlé az est folyamán megismert.

Ünnep volt ez a telepen, valóságos ünnep. Nagy garral kísérték Burton és Maudot, ki nem ereszté el Morgan kezét sátrához. És milyen volt ez a sátor! Kibővítették új deszkákkal fedték be, egy kis oszlopos előcsarnokot építettek hozzá, hogy szellősebb legyen, aztán a kis leány szerény szobácskájában,

alakjának megfelelő ágy, asztal és székek voltak elhelyezve.

Vacsora után elváltak. Burton és Maude már rég pihentek, mikor a nagy fák alatt a bányászok beszélgetéséből még mindig hallható volt gyámleányuk neve.

Valósággal édes gyermekük lett. Valamennyi bánya közzül egy sem volt úgy kiaknázva, mint a Maude bányája. Mindenki becsületbeli dolognak tekinté, ott lehetőleg erőteljes kiatpácstűtéseket tenni, és ha szombaton reggel összegyűjtötték a heten át az aranymosókban nyert arany szemeket senki sem mulasztá el a Maude-bánya eredménye után után tudtkozódni és örvendtek, ha az meghaladá a közepes mértéket. Bálványa lett a gyermek a telepnek: ő viszont szereté e durva jölelkü férfiakat, kiknek hangja meglagyult, ha hozzászóltak, kik neki játékszereket készítek és csodás történeteket beszéltek bolyongásaikról a végtelen prairies-ken keresztül, melyeket számtalan virág ekesít. Különösen Morgan beszélt el neki gyönyörűeket ő beváta az erdő titkaiba, melyek szépségei a gyermek kontemplatív természetét különösen vonzották és elbűvölték.

Boldogan élvezte a meleg ragyogó légkört mely annyira különbözött attól melyben eddig élt és élénk pir kezdé festeni a gyenge városi kislány sápadt arcát.

Burton gyönyörködött fejlődésében, bár ő foglalkozhatott vele, ereje mindinkább esőkent, Érezte, de nem szölt senkinek. Mindig dolgozva eleget keresett, hogy szerény szükségleteiket fedezhesse. Tudta, hogy nem fog sokáig élni, ameddig csak bírta, el akarta tartani ömagat és gyermeket a nélkül, hogy a kisleány vagyonához nyuljon. Morgan, Palmer, és Dexter kezelték azt; ő vissza utasítá azon ajánlatot, hogy magához vegye őrzet alá, nekik akarván átengedni nagylelkűségük érdemét és gyümölcsét.

Egy reggelen nem birt többé felkelni Maude egész napon át nem hagyta el. — Este Morgan és Palmer meglátogattak. Banatos mosolylyal fogadta őket, csendesesen meghaligatva biztositásait, hogy másnap mindenestre fel fog kelhetni. — An nem hiszem — mondá afitán eltávolítva a gyermeket, kit Palmerre bízott hozzatette: — itt a vég. Hallgass meg Morgan, percseim meg vannak számlálva és egyesítve lesznek szegény nőmmel. Nem szerettem senkit a pilán csak őt, Maude-ot és téged. Rád bízom a gyermeket, ki nagyon ragaszkodik hozzád. Fogsz örködni fölötte.

— Esküszöm reá.
— Lásd ha én meghaltam, Maude nem maradhat itt közledek. Hisz te értesz engem. nevelőintézetbe kell őt adni, Istenem, mennyi gondot bagyok read: De bízom benned, Szegény kis lányom mi lesz belőle?

— Ne félj semmitől. Ha, amit nem hiszek, igazan vegeid volna, öregem költözz el nyugodtan es szakadjon ram az ég, ha elhagyom a gyermeket.

Es Morgan tenyerével letörlé a könnyet, mely arczan végig perge t.

(Folyt köv.)

Gutori Földes Kelemen

aradi gyógyszerész

Margit-Crémeje.

Margit-Créme legjobb arcz créme, rövid idő alatt ifítja és szépíti az arcot.

Margit-Créme egyedüli szer szeplő, májfoltok, pattanások bőrtáka (Mitesser) ellen.

Margit-Créme egyedüli szer bőrpattanások, arcz- és kérvörösödés, napbarnítás ellen.

Margit-Créme bámulatos hatása abban rejlik, hogy bőrre kenve ez által rögtön főlvéteik és ez okozza azon csodás átalakulást, hogy a szeplővel vagy májfoltokkal fedett arcz 3-4 nap alatt alatastrom-fehérré lesz.

Margit-Créme teljesen ártalmatlan, miután nem zsíros, hanem igen finom, hamar felszívó hatással bír. Az arcz nem lesz olyan fenyés, mint más krémektől, azért nappal is használható.

Margit-Créme nagy tégely 1 frt, kicsi 50 kr.

Margit-hölgypor fehér, rózsá és créme 60 kr.

Margit-szappan 1 doboz 35 kr.

Margit-fogpép 1 doboz 50 kr.

Csakis akkor valódi, ha minden doboz gutori Földes Kelemen gyógyszerész Aradon felicattal és czimmerre van ellátva.

Hamisításoktól óvakodjunk.

Főraktár Debreczenben Mihalovits J. Kigyőczimű, es Tóth Béla urak gyógyszerésztáiraiban

KRIEGNER-féle

Akácia arcz-créme 1 frtért, szappan 50 kr.

TOKAJI CHINA-VASBOR

vérsegenység, sápkór, étvágytalanság gyógyítására s gyenge gyermekek erősítésére kiválóan hatásos készítmény.

Kitűnő sajátágáért belügyminiszeri engedéllyel látatott el. — Egy üveg 3 frt, kis üveg 1 frt 60 kr.

REPARATOR Csuz és köszvény ellen meglepően ható külszer, melylyel a Sz. Rökus-kórházban 136 esetben tétetvén kísérlet, ezek közül 129 esetben teljes gyógyulás, 7 esetben javulás éretett el.

Nagy üveg 1 frt, kis üveg 50 kr. — Ezen készítmények kaphatók országszerte a gyógyszerésztárakban

Főraktár Budapestben:

Kriegner György gyógyszerésztára a „Magyar Koronához”
BUDAPEST, Calvintér.

fekete, fehér és szines 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint — sima, csikos, koczkázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak póstabér-, vámentesen s házhoz szállítva.

Minták póstafordultával.

Svájczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Magyar levelezés.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben.

(es. és kir. udvari szállító).

Henneberg-selyem

csak akkor valódi, ha közvetlen gyáraimból rendelik

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással
1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.
Levélboríték czégnomással
1000 drb. 2 frtól feljebb.

Monogrammal ellátott
Lakadalmi és báli meghívók.
Eljegyzési kártyák
nagyon olcsón.

Részvények, szelvények, elsőbbségi kötvények, értékpapírok, évi jelentések, zárszámadások, rovatos iverk, tabellák.

Gyászjelentések.

Hangverseny műsorok. Menü kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Különlegességek kitünő magyarsággal helyesen kiállított **ÉTLAPOKBAN.**

Pinczérszámlák bor és sör czimkéik.

Napilapok, hetilapok, szaklapok, képes folyóiratok előállítása

diszes, pontos és jutányos kivitelben. Ezek szétküldése (expediálva.)

Bármily terjedelmű regények, elbeszélések, költemények, tudományos és szakmunkák előállítása.

Névjegyek 50 krtól kezdve.

A „Debreczen” kiadóhivatala.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben, a főpostával szemben.